

Otázka: Politická mapa současného světa

Předmět: Zeměpis

Přidal(a): Pepe

- 194 státních útvarů + závislá území
- Státy dle rozlohy:
- 1) Rusko, 2) Kanada, 3) Usa, 4) Čína, 5) Brazílie, 6) Austrálie, 7) Indie, 8) Argentina, 9) Kazachstán, Alžírsko

Hranice:

- Přírodní – Například v ČR – soustava hor, mohou to být řeky, hory, moře – Španělsko a Francie = Pyreneje
- Umělé – pochází z historie – války, kolonie (Usa, Afrika)
- Rovnoběžky, poledníky – např. Lybie
- Svrchovanost (též suverenita) je právo vykonávat neomezeně moc na území státu, které náleží každému nezávislému státu.

- Rozdělení států dle polohy:
- Vnitrozemské - ČR, SR, Rakousko, Švýcarsko, Rakousko, Mongolsko
- Přímořské - Německo, Polsko
- Ostrovní a poloostrovní - Řecko, Japonsko, Velká británie, Filipíny

- Rozdělení států dle počtu obyvatel
- 1) Čína - 1,3 mld
- 2) Indie - 1,2 mld
- 3) Usa - 315 mil.
- 4) Indonésie - 240 mil.
- 5) Brazílie - 193 mil.
- 6) Pakistán - 182 mil
- 7) Nigerie - 170 mil
- 8) Bangladéš - 150 mil.
- 9) Rusko - 140 mil
- 10) Japonsko 130 mil
-
- Rozdělení dle hospodářského vývoje
- Bohatý sever x Chudý jih

- HDP – hrubý domácí produkt – vyspělé státy nad 20 tisíc dolarů
- Dle HDP – 1) Lucembursko 2) Katar (v perském zálivu) 3) Singapur 4) Norsko 5) Švýcarsko
- HDI – ukazatel životní úrovně
- Faktory: chudoba, gramotnost, vzdělání, střední délka života, porodnosti
- Nejlepší dle HDI – Norsko, Austrálie, Nový Zéland, Švédsko, Kanada
- ČR dle HDI – 28 (dvacátá osmá)
- Nejhorší dle HDI – Sierra Leone, Niger, Burma – velice nízký index HDI

Rozdělení na 5 světů:

- 1. Svět
 - Státy s vyspělou tržní ekonomikou (Západní Evropa, USA, Kanada, Austrálie, Japonsko)
- Státy 2. světa
 - Postkomunistické země, jichž hospodářství prochází transformačními změnami
 - Střední, Východní a jihovýchodní Evropa
- Státy 3. Světa
 - Státy překonávající svojí špatnou situaci rychlým rozvojem
 - Státy vyvážející ropu
 - Státy perského zálivu, Severoafrické státy, Karibská oblast, Východoasijské země (Asijské)

tygři)

- Státy 4.světa
 - Překonávání hospodářské slabosti je teprve v počátcích
 - Státy Asie, Latinská amerika, Státy Guinejského zálivu (Nigeria Kamerun, Ghana)
- Státy 5.světa
 - Nejchudší země světa Země Sahelu a východní Afriky, mnohé státy Asie (Afghanistán, Laos, Bangladéš)
 - Evropa Albánie, moldavsko – Nejchudší v Evropě

Mezinárodní organizace

LAS – Liga arabských emirátů

Nafta – Kanada, Usa, Mexiko

OSN – ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ

- jejím předchůdcem mezi válkami byla Společnost národů (neúspěšná)
- vznik: 24.10. 1945, sídlí v NY
- základem je Charta OSN (26.6. 1945 v San Franciscu)
- cílem je zachovat, prohloubit a udržet mír

- podmínky členství v OSN: deklarovat zájem udržení míru, musí to být de-iure, suveréní stát, přijmutí Charty OSN a dodržování všeobecné deklarace lidských práv z roku 1948

- orgány OSN:

- Valné shromáždění – každý stát 1 hlas
- Mezinárodní soudní dvůr v Haagu
- Sekretariát – v čele Generální tajemník OSN
- Rada bezpečnosti – výkonný orgán, 15 členů (10 na 2 roky + 5 stálých velmocí které mají právo veta – potřeba koncenzu (USA, Rusko, Čína, UK, Fr), uvaluje embargo, posuzuje podmínky bezpečnosti

Aktivity OSN

- nejenom ochrana míru, ale i další kulturně-sociální výbory, projekty
- UNESCO (United Nations Education Science and Culture Organisation)
- UNICEF – dětský fond (očkování, vzdělávání dětí z méně rozvojových zemí)
- WHO – světová zdravotnická organizace
- WTH – světová organizace práce
- ILO (International Labour Organisation)

NATO – SEVEROATLANTICKÁ ALIANCE

- vznik: 4.4. 1949 ve Washingtonu
- organizace která vojensky spojuje země přiléhající z obou stran k Atlantickému oceánu

- důvodem vzniku byly obavy ze Sovětského svazu po 2. sv. v., vyvažovala Varšavskou smlouvu
- počet zakládajících států byl 12 a dlouho nechtěli NATO rozšiřovat
- ČR do NATO vstoupila 12.3. 1999 (+ Polsko a Maďarsko)
- v roce 2004 došlo k velkému rozšíření díky teroristickým útokům
- důležitý je článek č. 5 o kolektivní bezpečnosti

Orgány NATO:

- 2 složky - civilní a vojenská
 - Rada NATO - schází se 2x ročně, ministři zahraničí, v čele generální tajemník (Evropan), diplomacie
 - Výbor pro plánování obrany - ministři
 - Výbor pro otázky jaderné obrany
 - Vojenský výbor - v čele válečník gen. štábu (Američan)
 - Mezinárodní vojenský štáb
- sleduje teroristickou činnost - OSA ZLA, spolupráce v humanitární oblasti s OSN (modré barety)

schůzka v Lisabonu v roce 2010

- zásadní určení směru na příštích 10 let
- ukončit válku v Afganistánu - opustit zemi, ale tak aby se k moci nedostal Taliban
- vytvoření protiraketového deštníku (spolupráce s Ruskem)
- komunikace s Iránem
- vyřešit absurdní pirátství 21. století

Kolonizace

- Závislá území
- Míra závislosti je různá
- Dominia - Britské kolonie (Kanada, Austrálie, nový zéland)
- Autonomie - znamená samosprávnost, v širším smyslu samostatnost, svébytnost.
- Zámořská území
 - _Hlavně Francie - Francouzská Guyjana, Francouzská polynesie (ostrov nalevo od Jižní amerika)
- VB - Gibraltar (Jih Španělska)